خبرها

امضای قرارداد تجارت آزاد اروپا با روسیه

بلومبرگ: رئیس کمیسیون اروپا تاکید کرد در صورتی که روسیه به سازمان تجارت جهانی بپیوندد، اروپا قرارداد گسترش تجارت آزاد با این کشور را به امضا خواهد رساند. خوسه مانوئل باروسو افزود: با توجه به نیاز شدید اروپا به منابع انرژی روسیه، اتحادیه اروپا روابط تجاری خود را با این کشور بیش از پیش گسترش خواهد داد. وی تصریح کرد: روسیه یک شریک استراتژیک تجاری برای اتحادیه اروپا به شمار می رود. اتحادیه اروپا خواستار دسترسی آسان به بازار انرژی روسیه است. روسیه هم اکنون بیش از ۲۵ درصد نفت مورد نیاز اروپا را تامین می کند. اروپا هم اکنون ۵۰ درصد گاز مورد نیاز خود را از طریق واردات تامین می کند. اتحادیه اروپا سال ۲۰۰۴ میلادی موافقت و حمایت خود را از پیوستن روسیه به سازمان تجارت جهانی اعلام کرد. تلاش های روسیه برای پیوستن به WTO از سال ۱۹۹۶ میلادی تا کنون به جایی نرسیده است.

افزایش قیمت بنزین در آمریکا

فارس: سازمان اطلاعات انرژی آمریکا در تازه ترین گزارش خود اعلام کرد قیمت هر گالن بنزین در این کشور طی هفته گذشته با ۶ سنت افزایش به بیش از ۲/۹۳ دلار رسید. سازمان اطلاعات انرژی آمریکا گزارش داد: هر مصرف کننده آمریکایی طی هفته گذشته برای خرید هر گالن بنزین بیش از ۲/۹۳۴ دلار هزینه کرده است که این رقم نسبت به هفته قبل از آن بیش از ۶/۵ سنت افزایش داشته است. قیمت بنزین در آمریکا هم اکنون نسبت به مدت مشابه سال قبل نیز بیش از ۷۰/۸ سنت رشد داشته است. قیمت هر گالن بنزین در آمریکا طی سپتامبر ۲۰۰۵ میلادی و در پی وقوع توفان های سهمگین کاترینا و ریتا به بیش از ۳/۰۷ دلار رسید. قیمت بنزین در ایالت های مختلف آمریکا طی هفته گذشته از ۳/۱۰۸ دلار تا ۲/۸۲۵ دلار در نوسان بوده است.

طرح های صرفه جویی انرژی برای بازی های المپیک

ایرنا: شهر پکن میزبان بازی های المپیک ۲۰۰۸ درصدد اجرای طرح های صرفه جویی انرژی برای بزرگترین رویداد ورزشی جهان است. به نوشته روز چهارشنبه روزنامه «ورزش چین»، «یو شیائو شوان» از مقام های محیط زیست شهر پکن، گفت که با اجرای این طرح ها، استفاده از انرژی خورشیدی و دیگر منابع انرژی تجدیدپذیر در پکن افزایش خواهد یافت. وی گفت که دولت پکن سرمایه گذاری برای ایجاد سیستم انرژی خورشیدی در منطقه ای به مساحت شش هزار متر مربع، انجام داده است تا آب گرم مورد نیاز ۱۶ هزار ورزشکار را از آن تامین کند. در صورت اجرای این طرح، میزان مصرف زغال سنگ در طول یک سال در شهر پکن دوهزار تن کاهش خواهد یافت.

انتقاد از برنامه سهمیه بندی اروپا برای کفش های چینی

ایرنا: چین از طرح اروپا برای مقابله با واردات کفش های چینی به این قاره و سهمیه بندی بر روی این تولیدات، به شدت انتقاد کرد. مقام های امور بازرگانی چین این اقدام کمیسیون اروپا را مغایر با مقررات سازمان تجارت جهانی می دانند. کمیسیون اروپا به عنوان بازوی اجرایی اتحادیه اروپا قصد دارد نظام سهمیه بندی بر روی واردات کفش های چرمی از چین و ویتنام ایجاد کند. این نظام سهمیه بندی جایگزین نظام قبلی مالیات ضدداميپنگ خواهد شد که از ماه آوریل امسال به اجرا گذاشته شد. وزارت بازرگانی چین در بیانیه ای که روز چهارشنبه در پایگاه اینترنتی این وزارتخانه قرار گرفت، این اقدام را غیرعادلانه و نادرست خواند. وزارت بازرگانی و ارگان های ذی ربط دولت چین از اتحادیه اروپا خواسته اند به جای این اقدامات، تدابیر منطقی تری به اجرا بگذارد. تحت برنامه جدید، اتحادیه اروپا مالیات معمولی بر روی ۱۴۰ میلیون جفت کفش چرمی که هر سال از چین وارد کشورهای این منطقه می شود، در نظر خواهد گرفت و بر روی برخی از این فرآورده ها مالیات بیشتری اعمال خواهد کرد. مقام های چین این نظام جدید سهمیه بندی را نتیجه یک ایده نادرست خوانده و آن را رد کردند. مقام های بازرگانی چین معتقدند این حرکت مغایر با مقررات سازمان تجارت جهانی که پکن سال ۲۰۰۱ میلادی به آن ملحق شد، است.

کاهش دارایی های دولت ژاپن

روزنامه یومیوری: دولت ژاپن بر مبنای طرح پیشنهادی حزب حاکم لیبرال دموکرات ژاپن، قصد دارد که در راستای برنامه های اصلاحاتی، حجم دارایی های دولت در درون کشور را به میزان زیادی کاهش دهد. هم اکنون دارایی های دولت ژاپن حدود ۷۰۰ تریلیون ین است که براساس پیشنهاد کمیته ویژه حزب حاکم لیبرال دموکرات، تا پایان سال مالی ۲۰۱۵ میلادی، ۱۴۰ تریلیون ین از آن کاهش خواهد یافت. این موضوع قرار است که فردا جمعه در نشست هیات دولت ژاپن مورد تایید قرار بگیرد. در راستای این موضوع دولت ژاپن قصد دارد که در جریان ۱۰ سال آینده زمین و املاک دولتی که از آن استفاده مفید نمی شود را فروخته و از آن حدود ۱۲ تریلیون ین درآمد به دست بیاورد. اعضای کارشناسی عضو انجمن بررسی این موضوع در حزب حاکم لیبرال دموکرات، در گزارش ویژه خود برای عملی شدن این برنامه خواسته است که حدود ۱۳۰ تریلیون ین از دارایی های سهامی و اوراق بهادار دولت ژاپن نیز کاسته شود. (هر دلار در حال حاضر حدود ۱۱۵ ین است.)

عباس فتاح زاده

GM فردا درباره اتحاد با رنو تصمیم می گیرد

فردا جمعه هیات مدیره شرکت جنرال موتورز پیرامون اتحاد با رنو - نیسان تصمیم می گیرد. اخیراً کرک کرکوریان سهامدار بزرگ جنرال موتورز آمریکا پیشنهاد کرده بود که چنین اتحاد و ائتلافی صورت گیرد. مدیران رنو در فرانسه هم از این پیشنهاد استقبال کرده اند. کارلوس گون که همزمان مدیریت رنو در فرانسه و نیسان در ژاپن را بر عهده دارد (تصویر) شخصاً این ادغام را مورد حمایت قرار داده است. رنو در آمریکا بازار چندانی ندارد و حالا می خواهد با حضور در بزرگترین شرکت خودروسازی دنیا به یک باره حضور گسترده ای در ایالات متحده داشته باشد. مدیران رنو و نیسان قصد دارند با پرداخت ۳ میلیارد دلار ۲۰ درصد کل سهام جنرال موتورز را بخرند. وضعیت بد شرکت آمریکایی باعث شده تا مقامات دولت فرانسه به رنو که یک شرکت نیمه دولتی است، در مورد حضور در جنرال موتورز هشدار بدهند. وزیر صنایع فرانسه خطرات چنین کاری را بیش از فواید آن دانسته است. فرانسوا لوس رسماً از کارلوس گون درخواست کرد در این راه نهایت احتیاط را به عمل آورد. وی گفت: «آمریکا یک بازار پیچیده است.» دولت فرانسه کلاً ۱۵ درصد سهام رنو را دارد و معمولاً اقدامات این شرکت تنها پس از تایید ضمنی دولت صورت می گیرند. جالب است بدانید که در بورس فرانسه سهامداران رنو نسبت به خبر جدید واکنش منفی نشان داده اند و ارزش سهام رنو کاهش یافته است و در مقابل در بورس آمریکا سهامداران جنرال موتورز با استقبال از احتمال ادغام موجب افزایش ارزش سهام شرکت آمریکایی شده اند. کارشناسان معتقدند حضور در غول آمریکایی ممکن است فراتر از حد توانایی های کارلوس گون باشد. این مرد لبنانی الاصل متولد برزیل اگرچه سابقه درخشانی دارد، اما وضعیت جنرال موتورز به حدی وخیم است که شاید وی هم از عهده اش برنیاید.

ونزوئلا عضو مرکوسور شد

ونزوئلا با تلاش های رئیس جمهور خود به عنوان پنجمین عضو بلوک تجاری مرکوسور به عضویت این نهاد مهم در قاره آمریکا درآمد. این بلوک هدف افزایش مجموع تولید ناخالص داخلی کشورهای عضو به بیش از یک هزار میلیارد دلار را پیش رو داشت و اکنون دولت هوگو چاوس با ذخایر بزرگ نفت خویش کمک قابل توجهی به این امر کرده است. قرارداد عضویت ونزوئلا به امضای سران کشورهای عضو رسید. نستور کرشنر رئیس جمهور آرژانتین، لولا داسیلوا رئیس جمهور برزیل، نیکانور دوارته رئیس دولت پاراگوئه، تابار واسکوئز رئیس جمهور اروگوئه و هوگو چاوس قرارداد عضویت را امضا کردند. از اوو مورالس رئیس جمهور پرو هم برای حضور در جلسه سران دعوت به عمل آمده است. مرکوسور در سال ۱۹۹۱ با هدف اصلی تشکیل بازار مشترک آمریکای جنوبی تاسیس شد. شیلی و بولیوی هم در سال ۱۹۹۶ به عنوان «عضو فرعی و وابسته» انتخاب شده اند. عضویت ونزوئلا در مرکوسور با انتقاد و خشم آمریکا مواجه شده است. اصولاً واشینگتن تلاش می کند دولت هوگو چاوس و سایر دولت های مخالف آمریکا در این سازمان حضور نداشته باشند. در گذشته ایالات متحده تلاش زیادی هم کرد که کوبا به مرکوسور راه پیدا نکند. به رغم این تلاش ها اعضای مرکوسور نتوانستند از ونزوئلا که تولید ناخالص داخلی اش ۱۲۰ میلیارد دلار تخمین زده می شود، چشم پوشی کند. ونزوئلا هشتمین تولیدکننده بزرگ نفت در دنیا و پنجمین صادرکننده بزرگ نفت جهان است. با قرارداد جدید بازار کشورهای آرژانتین و برزیل تا سال ۲۰۱۰ به روی ونزوئلا کاملاً باز می شود و تولیدات آن بدون پرداخت هیچ گونه عوارضی راهی این دو کشور پرجمعیت خواهند شد. اروگوئه و پاراگوئه هم در سال ۲۰۱۳ چنین کاری را انجام می دهند. با عضویت ونزوئلا جمعیت کشورهای عضو مرکوسور به ۲۵۰ میلیون نفر و تولید ناخالص داخلی آن فراتر از هزار میلیارد دلار می شود.

فرانسوی ها ریاست ایرباس را از آلمانی ها گرفتند

شرکت ایرباس و شرکت مادر آن یعنی سازمان هوا - فضای اروپا موسوم به EADS بدل به عرصه رقابت واقعی صنایع فرانسه و آلمان شده اند. فرانسوی ها که به صورت سنتی همواره مدیریت ایرباس را در اختیار داشته اند، طی یک سال اخیر شاهد بودند شرکتی که مایه افتخار آنهاست توسط یک آلمانی اداره می شود. کارخانه های ایرباس اگرچه به چهار کشور فرانسه، انگلستان، آلمان و اسپانیا تعلق دارند اما بخش اصلی آنها در تولوز فرانسه و هامبورگ آلمان است. سهامداران اصلی ایرباس هم فرانسه و آلمان هستند. فرانسوی ها از ریاست یک آلمانی بر این شرکت عظیم بسیار دلخور بودند. نوئل فورژار، مدیر قبلی ایرباس، آنقدر تقلا کرد تا بالاخره تنها پس از یک سال مدیر آلمانی برکنار شد و حالا دوباره یک فرانسوی به نام کریستین استریف سکان هدایت آن را در دست می گیرد. البته فورژار هم به دلیل درگیری های خویش و جنجال هایش از ریاست EADS برکنار شد. او که در گذشته مشاور ژاک شیراک بود و به این دلیل توانسته بود خیلی سریع به راس ایرباس برسد، اخیراً و متعاقب بروز مشکلات در پروژه ایرباس ۳۸۰- بزرگترین هواپیمای مسافربری دنیا- جوی تبلیغاتی را علیه گوستاو هامبرت مدیر آلمانی ایرباس که تصویرش را می بینید، راه انداخته بود. فورژار تاکنون به همراه یک آلمانی به نام تام اندرز مشترکاً غول صنعت هوانوردی اروپا (EADS) را مدیریت می کردند. به نظر می رسد با این تغییر و تحولات حداقل به صورت موقت دعواها خاتمه یافته باشد. کریستین استریف که به زودی کارش در راس ایرباس را آغاز خواهد کرد، ۵۱ سال دارد و از مدیران ارشد گروه صنعتی سنت- گوبن در فرانسه است. او باید با شرایط پیچیده ای که در تولید هواپیمای غول پیکر ایرباس-۳۸۰ پیش آمده دست و پنجه نرم کند و مشتریان این هواپیما را که در رأس آنها هواپیمایی امارات است هر طور شده راضی کند. آنها غرامت می خواهند.

مدیری کاملاً فرانسوی

در تصویر مدیر جدید ایرباس را می بینید که به زودی جایگزین مدیر فعلی این هواپیماسازی مشهور اروپا می شود. او که کریستین استریف نام دارد ۵۱ساله است، اما همان گونه که در تصویر می بینید قیافه اش اصلاً چنین چیزی را نشان نمی دهد و بی شباهت به بازیگران سینما نیست. وی مدیری است کاملاً مطابق سبک ها و معیارهای رایج در طبقه مدیران شرکت های فرانسوی. روش ارتقای شغلی اش هم کاملاً از راه سنتی مدیران و خواص فرانسوی است. در دانشگاه معروف پاریس موسوم به اکول که فقط خواص در آن تحصیل می کنند، درس خوانده است. او را از جمله پرچمداران اقتصاد فرانسه می دانند. سال ۱۹۷۹ میلادی در سن بیست وچندسالگی وارد گروه صنعتی سنت- گوبن شد. او در این شرکت تا مرحله جانشین رئیس رشد کرد و فعالیت در رشته های مختلف صنعتی را تجربه کرد. در کارخانه های ریخته گری، ساخت الیاف نوری، تولید پلاستیک و سرامیک سازی به عنوان مدیر ارشد فعالیت داشت. البته جالب است که هیچ نوع سابقه فعالیت در شرکت های هواپیماسازی و یا حتی مجموعه های مرتبط با آنها را هم ندارد. او در گذشته مدتی سراغ نویسندگی نیز رفت و رمانی نسبتاً طولانی به نام «بازی جنگ» نوشت. در این رمان تجربیات زندگی شخصی اش در مقام مدیر اقتصادی به صورت یک داستان ذکر شده است. البته کتاب هایش که مدعی است تمامی آنها را در فاصله ساعات پنج تا هفت صبح نوشته هیچ کدام موفق نبودند. منتقدان هم از آنها استقبال نکرده و آنها را فاقد ارزش ادبی چندانی دانسته اند. وی به واسطه حضور قابل توجه در خارج از فرانسه تحولات اقتصادی چند کشور را مورد مطالعه و تحقیق قرار داده است. وی در شرکت های فولادسازی تین کروپ، لاستیک سازی کانتیننتال و خودروسازی دایملر- کرایسلر هم دارای سابقه فعالیت کوتاهی است. معلوم نیست بدون هیچ سابقه هواپیمایی چگونه به یک باره ریاست شرکت مهم ایرباس به او محول شده است.

استارت ژاپن برای جهش

صنایع ژاپن قصد دارند طی سال جاری میلادی سرمایه گذاری های خویش را به بالاترین رقم در طول ۱۶ سال گذشته برسانند. سال مالی جاری در ژاپن تا ۳۱ مارس ۲۰۰۷ (اواسط فروردین آینده) خاتمه پیدا می کند و قرار است تا آن زمان شرکت های بزرگ ژاپنی ۱۱/۶ درصد سرمایه گذاری های خود را افزایش دهند. به دلیل چنین رشدی هم اکنون بسیاری از اقتصاددانان انتظار دارند که بانک مرکزی این کشور بالاخره و پس از مدت ها از سیاست بهره صفر دست بردارد و در اجلاس هفته آینده خود بهره ها را افزایش دهد. تمایل به سرمایه گذاری چنان زیاد شده که برخی کارشناسان نسبت به سرمایه گذاری بیش از حد هشدار می دهند. البته برخی دیگر معتقدند قیمت بالای نفت و برنامه افزایش مالیات ها موجب می شوند تا اقتصاد بیش از حد تحرک نداشته باشد و نیاز به هیچ نگرانی ای از بابت رشد ناگهانی و فراتر از ظرفیت سرمایه گذاری ها نیست. با وجود ضعف های گذشته هنوز هم اقتصاد ژاپن دومین اقتصاد ملی بزرگ در دنیا است و وضعیت شرکت های ژاپنی هم بسیار خوب توصیف می شود. مطابق نظرسنجی جدید بانک مرکزی، امید در میان طبقه مدیران شرکت های بزرگ صنعتی کشور هم سیری صعودی دارد. البته آن دسته از شرکت های ژاپنی که فعالیت و بازارشان عمدتاً در داخل کشور است، هنوز در اقدامات خویش محتاط هستند. غول های صنایع ژاپن عمدتاً به بازارهای آمریکا و آسیا وابسته اند. مدیران این شرکت های بزرگ معتقدند که در آینده ارزش ین، واحد پول کشور، همچنان پایین باقی مانده و تقاضای خارجی برای محصولات ژاپنی هم بالا خواهد بود. لذا در صورت تغییر در این دو مورد احتمال به هم خوردن برنامه های کلان ژاپنی ها و ضربه مجدد به اقتصادشان وجود دارد. لذا هم اکنون بانک مرکزی در موقعیت دشواری است. اگر خیلی زود بهره ها را افزایش دهد ممکن است میزان تقاضا در بازار داخلی کاهش یافته و تقاضای خارجی برای کالاهای ژاپنی هم دچار نوعی شوک و افت شود.

خوابیدن در ژاپن، خوابیدن در آمریکا

موضوع خوابیدن در محیط کار چیزی است که بسیاری از شرکت های ژاپنی آن را برای مدت کوتاهی در اواسط روز حتی توصیه هم می کنند. ژاپنی های سخت کوش آن قدر کار می کنند که چندی پیش خبری منتشر شده بود مبنی بر بیماری های ناشی از کار زیاد در ژاپن که اصلاً قابل مقایسه با آمارهای سایر کشورها نیست. لذا برخی شرکت های ژاپنی حتی حدود ۳۰ دقیقه ای را برای «زمان خواب» در ساعات اولیه بعدازظهر در نظر گرفته اند. سخت گیرترین شرکت های ژاپنی هم دیگر مجازات چندانی برای خوابیدن در محیط کار در نظر نمی گیرند. اما در آن سوی دنیا یعنی آمریکا وضعیت برعکس است. ماجرایی جنجالی که اخیراً به پا شده می تواند گواه این موضوع باشد. شبکه خبری سی ان ان گزارشی از اخراج یکی از پرسنل شبکه های کابلی تلویزیونی و جنجال های پیرامون آن منتشر ساخته است. اخیراً یکی از مشتریان تلویزیون کابلی با تماس با شرکت کام کاست یک تعمیرکار برای تعمیر اختلال گیرنده خود خواست. تعمیرکار به دلیل خستگی پس از مراجعه به منزل مشتری و حین کار، بر روی مبل اتاق نشیمن به خواب رفت. مشتری از وی در این حین فیلم گرفت و آن را در اینترنت پخش کرد. بر روی فیلم مذکور هم آهنگی به نام «من به خواب احتیاج دارم» گذاشت. انتقادهایی نیز از خدمات شرکت کام کاست مطرح کرد. ۳۰۰ هزار نفر این فیلم ۵۸ ثانیه ای را دیدند و جنجالی به پا شد. مدیران این شرکت که ۲۱ میلیون مشترک دارد به خشم آمده و به سرعت تعمیرکار خود را بدون هیچ گونه پرداخت حق و حقوق اخراج کردند. این اتفاق موضوع خوابیدن در محیط کار را در ایالات متحده مطرح کرده است. بسیاری از کارشناسان معتقدند خوابیدن به مدت حدود نیم ساعت در اواسط روز باعث می شود تا بازده کارکنان در شرکت ها و ادارات افزایش پیدا کند. به اعتقاد آنها با نیم ساعت تخفیف می توان کار بیشتری را از پرسنل خواست.

جام جهانی ۵۰ هزار شغل ایجاد کرد

برگزاری جام جهانی فوتبال باعث شد تا برای اولین بار ظرف پنج سال گذشته تعداد شاغلین بیمه شده در کشور آلمان افزایش پیدا کند. اداره کار آلمان اعلام کرد که تعداد شاغلین بیمه شده در ژوئن امسال نسبت به ماه مشابه سال قبل با چهار هزار نفر افزایش به ۲۶/۱ میلیون نفر رسید. آخرین بار در ماه مه ۲۰۰۱ بود که شاغلین نسبت به ماه مشابه سال قبل از آن رشد داشت. پس از آن دیگر در هیچ ماهی چنین رشدی وجود نداشته است و تعداد بیکاران ۱/۸ میلیون نفر بیشتر شد. جام جهانی فوتبال باعث شد تا شغل های موقتی زیادی نیز پدید بیایند. شدت این امر به گونه ای بود که تعداد بیکاران در ماه ژوئن- که به تازگی پایان یافت- با ۱۳۸ هزار نفر کاهش به ۴/۳۹۷ میلیون نفر رسید. رئیس اداره کار آلمان خبر از ایجاد ۵۰ هزار موقعیت شغلی ثابت و موقت به دلیل برگزاری جام جهانی فوتبال می دهد. در کنار جام جهانی فوتبال رسیدن به فصل تابستان هم یکی از عوامل کاهش بیکاران است. در تابستان به دلیل گسترش توریسم و برخی رشته های دیگر معمولاً تعداد بیکاران کاهش پیدا می کند. افزایش شغل هایی که اصطلاحاً به آنها «شغل های یک یورویی» می گویند و توسط دولت جهت مبارزه با بیکاری رواج یافته اند نیز از دیگر دلایل هستند. رئیس اداره کار آلمان تاکید می کند که حدود نیمی از شغل های ایجاد شده توسط جام جهانی دائمی خواهند بود و به خصوص اگر آلمان قهرمان جام جهانی شود احتمال آنکه تعداد کل بیکاران کشور از چهار میلیون نفر کمتر بماند زیاد خواهد بود - امری که محقق نشد. البته اقتصاددانان هشدار می دهند اگر طرح افزایش مالیات بر ارزش افزوده مطابق برنامه دولت در سال ۲۰۰۷ اجرا شود، تاثیر منفی قابل توجهی را بر بازار کار شاهد خواهیم بود. در تصویر خوشحالی صدراعظم آلمان پس از گل زدن تیم ملی فوتبال کشورش در جام جهانی را می بینید.

بورس و جام جهانی

همزمان با جام جهانی فوتبال نتایج تحقیقاتی پیرامون ارتباط آن با اقتصاد منتشر می شود که بعضاً باورکردنی نیستند. براساس یکی از این تحقیق ها که توسط یک تیم سه نفره از اقتصاددانان در نروژ منتشر شده تاثیر بازی های ملی فوتبال بر بورس در ۳۹ کشور دنیا بررسی شده است. این سه اقتصاددان که با سرپرستی اویویند نورلی استاد دانشگاه اسلو، تحقیق خویش را انجام داده اند، تاثیر بازی های تیم ملی فوتبال کشورها از سال ۱۹۷۴ تا ۲۰۰۴ میلادی بر بازار سهام را مطالعه کرده اند. به این منظور نتایج ۱۱۰۰ بازی تیم های ملی فوتبال ۳۹ کشور طی مسابقات جام جهانی و قهرمانی قاره ها و وضعیت بورس در فردای بازی ها مقایسه شد. بدین ترتیب مشخص شد فردای شکست تیم ها در کشورهایشان بورس تا سقف ۰/۴۹ درصد از ارزش خود را از دست می دهد. در این راستا هر چقدر بازی مهم تر باشد تاثیر منفی شکست در آن بر بورس بیشتر است. به عنوان مثال شکست در مسابقات جام جهانی بیش از شکست در مسابقات قهرمانی آسیا یا اروپا به بورس لطمه می زند. محققان معتقدند شکست تیم ملی فوتبال به لحاظ روانی سرمایه گذاران را تحت تاثیر قرار می دهد و اشتیاق آنها به فعالیت در بورس را در فردای آن روز می کاهد. فقط به آمارهایی که در مورد بازی آلمان و آرژانتین و تاثیر آن بر بورس آلمان ذکر شده اکتفا می کنیم. دانشگاه فنی مونیخ اعلام کرده که هر شکست مهم در بازی های تیم ملی آلمان موجب ۰/۸۸ درصد کاهش در شاخص بورس اصلی این کشور در فرانکفورت می شود. براساس مطالعات این دانشگاه پیروزی تیم ملی آلمان برابر آرژانتین در مسابقه شنبه شب باعث شد تا پنج میلیارد یورو از ارزش بورس فرانکفورت حفظ شود. البته مسابقات مهم فوتبال معمولاً باعث کمی نزول در ارزش شاخص بورس ها می شود. مثلاً در مورد آلمان گفته شده هر بازی مهم این کشور فردای آن به صورت متوسط ۰/۲۲ درصد داکس، شاخص سهام فرانکفورت، را پایین می آورد- یعنی فوتبال در هر حالتی برای بورس مضر است.

گزارش

درآمد خصوصی سازی ترکیه

ترکیه که در راه ادغام با اقتصاد جهانی در تلاش برای کاهش جدی در تصدی گری دولت است، درآمدهای خود از محل خصوصی سازی را به ۲۵/۵ میلیارد دلار رساند. به حداقل رساندن تصدی گری دولت و پیگیری جدی خصوصی سازی در ترکیه در هیچ دوره ای از تاریخ این کشور به اندازه دولت فعلی آنکارا پیگیری نشده بود. براساس آمارهای سازمان خزانه داری ترکیه، درآمد خصوصی سازی این کشور در دوره ۱۹۸۶ تا ۲۰۰۴ میلادی برابر ۹/۵ میلیارد دلار بود. این درآمد در سال گذشته میلادی به ۸/۲ میلیارد دلار و در شش ماه اول سال جاری میلادی به ۷/۸ میلیارد دلار رسید. بنابراین مجموع درآمد خصوصی سازی ترکیه از سال ۱۹۸۶ میلادی تا نیمه اول سال جاری میلادی به ۲۵/۵ میلیارد دلار می رسد. دولت آنکارا در راستای روند همگرایی با اتحادیه اروپا و تعهدات خود نسبت به اجرای برنامه اقتصادی تحت کنترل صندوق بین المللی پول و توافقات خود با بانک جهانی، تاکنون در چند مورد با هدف شفاف سازی هر چه بیشتر خصوصی سازی، قانون مناقصه ها و مزایده های دولتی را که در ترکیه به آن «قانون اماله ها» اطلاق می شود، اصلاح کرده است، ولی هنوز هم انتقادهایی نسبت به آن وجود دارد. بخشی از این انتقادها شامل مخالفت کلی با خصوصی سازی و کاهش تصدی گری دولت یا محدودسازی آن است. بخش دیگر این انتقادها به شیوه اجرایی روند خصوصی سازی مربوط می شود. به رغم این انتقادها، نکته قابل توجه روند اجرایی خصوصی سازی ترکیه، شفافیت کامل و برگزاری آن با استانداردهای بین المللی و از طریق رسانه های گروهی در معرض دید ملت ترکیه است. یعنی مراسم مزایده های دولتی به طور زنده و بدون انقطاع از شبکه های تلویزیونی پخش می شود و پاکت های پیشنهادات در صندوق های شیشه ای که محتویات آن از بیرون قابل رویت است، انداخته می شود و پاکات پیشنهادات در جلو دوربین های تلویزیونی گشوده شده و بالاترین رقم پیشنهادی برنده مزایده اعلام می شود. به این ترتیب در مزایده های دولتی، حقوق ملت محفوظ می ماند و هر نوع امکان اعمال نفوذ احتمالی مقامات دولتی منتفی می شود. باید گفت خصوصی سازی به ویژه بعد از بحران اقتصادی شدید سال ۲۰۰۲ میلادی که دولت ترکیه در گرداب بدهی های داخلی و خارجی گیر کرده بود، به صورت منبع تامین درآمد دولت برای جبران نیاز خود به نقدینگی تبدیل شد. البته همه درآمدهای خصوصی سازی به خزانه داری ترکیه منتقل نمی شود و اداره کل خصوصی سازی ترکیه پس از کسر هزینه های روند خصوصی سازی، مابقی آن را به خزانه داری منتقل می کند. به عبارت دیگر اداره کل خصوصی سازی ترکیه از یک طرف موسسات دولتی را به فروش می رساند و از طرف دیگر با بخشی از درآمد حاصل از آنها نسبت به تامین کسری حساب های سایر موسسات دولتی که در برنامه خصوصی سازی قرار دارند، اقدام می کند. به گفته آگاهان اقتصادی در آنکارا، بی بند و باری در حساب های دولتی، مدیریت غیراصولی، کج روی ها، پیگیری سیاست های مردم پسند و حاکم شدن سال ها تورم مزمن بر اقتصاد این کشور چنان آشفتگی ای در حساب های موسسات دولتی ایجاد کرده که چند نسل از مردم این کشور باید متحمل خسارات سنگین ناشی از این ریخت و پاش ها در دستگاه های دولتی باشند. از این رو، بسیاری از سازمان های غیردولتی، به ویژه آن دسته از این نهادها که در بخش اقتصادی فعالند، به شدت از روند خصوصی سازی دولت آنکارا حمایت می کنند و معتقدند با دست کشیدن دولت از تجارت و اقتصاد، به خودی خود، رشوه خواری، کج روی و بی بند و باری در صرف بیت المال از بین خواهد رفت و عملاً دولت منابعی نخواهد داشت که بتواند آن را در راه سیاست های مردم پسند خود سرمایه گذاری کند. برخی دیگر معترضند که با قطع کامل دست دولت از اقتصاد و تجارت، ماهیت «دولت اجتماعی» آن از بین خواهد رفت و این روند به معنی بی پناه گذاشتن قشرهای کم درآمد و با درآمد ثابت و سپردن آنها به دست سرمایه است. به هر روی بررسی آمار سازمان خزانه داری ترکیه نشان می دهد در دوره ۲۰۰۴ - ۱۹۸۶ میلادی اداره کل خصوصی سازی این کشور توانسته فقط ۳/۴ میلیارد دلار از درآمد ۹/۵ میلیارد دلاری از محل خصوصی سازی را به سازمان خزانه داری منتقل کند. این اداره در سال گذشته نیز ۳/۵۵۱ میلیارد دلار و در شش ماهه اول سال جاری میلادی ۸/۴۹۰ میلیارد دلار از محل درآمدهای خصوصی سازی را به خزانه داری ترکیه منتقل کرده است. باید گفت صندوقی به نام صندوق سپرده ها در ترکیه نیز وجود دارد که این صندوق در سال های گذشته وابسته به بانک مرکزی بود. ولی بعد از بحران اقتصادی سال ۲۰۰۱ که دولت ترکیه در همکاری با صندوق بین المللی پول، ملزم به سر و سامان دادن به نظام دستگاه دولتی و اقتصادی کشور شد، به صورت نهادی مستقل درآمد. بر اساس قانون مدیریت آن دسته از موسساتی که ورشکسته می شوند یا در شرایطی قرار می گیرند که ادامه فعالیت آنها غیرممکن می شود و به نوعی ضمانت دولت را دارند، به صندوق سپرده ها واگذار می شود. موسسات تحت مدیریت این نهاد، بعد از اعمال اصلاحاتی در آنها، در معرض فروش از طریق مزایده قرار می گیرند. برای تبیین شدت آشفتگی مالی و ضرر و زیان هایی که سوءمدیریت دولتی به دوش ملت ترکیه تحمیل کرد و ترکیه را سال های متمادی گرفتار تورم مزمن و شدید کرد کافی است که گفته شود فقط زیان بانک های دولتی و برخی بانک های خصوصی بیش از ۶۰ میلیارد دلار بود. جبران زیان سپرده گذاران بانک های خصوصی ورشکسته در سال های حاکمیت تورم نیز طبق تعهدات دولتی به عهده دولت است. به عنوان نمونه فقط ضرر گروه شرکت های اوزان که به صندوق بیمه سپرده ها واگذار شد، بیش از ۲۰ میلیارد دلار است که این صندوق تاکنون توانسته از طریق فروش این شرکت ها حدود ۱۲ میلیارد دلار آن را جبران کند. در تحلیل نهایی می توان گفت روند خصوصی سازی در ترکیه هر چند که به دلیل برخی کاستی ها موجب رنجور شدن بخشی از طبقه کارگر شده، ولی در کل با لحاظ این که بار سنگینی را از دوش دولت برداشته و راه کج روی و رشوه خواری و سیاست های مردم پسند را مسدود کرده و مدیریت های جدید برنده شده در مزایده، امکان رشد این موسسات در شرایط اقتصادی آزاد را فراهم کرده اند، آینده روشنی را برای اقتصاد این کشور نوید می دهد.